

УКРАЇНА

(19) UA (11) 71323 (13) A
(51) 7 B22C9/04МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ
І НАУКИ УКРАЇНИДЕРЖАВНИЙ ДЕПАРТАМЕНТ
ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ
ВЛАСНОСТІОПИС
ДО ДЕКЛАРАЦІЙНОГО ПАТЕНТУ
НА ВИНАХІДвидається під
відповідальність
власника
патенту

(54) СПОСІБ ВИГОТОВЛЕННЯ МОДЕЛЕЙ, ЩО ГАЗИФІКУЮТЬСЯ

1

2

(21) 20031212075

(22) 23.12.2003

(24) 15.11.2004

(46) 15.11.2004, Бюл. № 11, 2004 р.

(72) Шинський Ігор Олегович

(73) Шинський Ігор Олегович, Шинський Олег Йо-
сипович, Святюк Олександр Петрович, Федоров
Віктор Архипович

(57) 1. Спосіб виготовлення моделей, що газифі-
куються, шляхом заповнення порожнини прес-
форми пінополістироловими гранулами, остаточ-
ного їх спінювання в ній під впливом теплової ене-
ргії з наступним сходженням прес-форми, який
відрізняється тим, що в порожнину прес-форми
вводять герметичну ємність, в першу чергу - із
еластичного матеріалу, з'єднану з джерелом під-
вищеного тиску, ззовні неї, в зазор між внутрішні-
ми стінками прес-форми і ємністю, засипають в
порожнину прес-форми певну порцію спінених
пінополістиролових гранул, забезпечують подачею
повітря в зазор через численні отвори (венти) пі-
нополістиролові гранули, що приводить їх в псев-
дорозріджений стан, подають в ємність повітря
або інший, наприклад інертний газ підвищеного

тиску, і після притиснення ємністю гранул пінопо-
лістиролу до стінок прес-форми піддають останню
дії теплової енергії, а після закінчення остаточного
спінювання гранул і спікання моделі тиск знімають,
прес-форму охолоджують і видаляють з неї мо-
дель.

2. Спосіб за п.1, який **відрізняється** тим, що по-
дачу повітря в порожнину прес-форми для псев-
дорозрідження гранул подають з численних отво-
рів (вент), розміщених в різних місцях внутрішньої
поверхні прес-форми.

3. Спосіб за п.1, який **відрізняється** тим, що після
введення в порожнину прес-форми герметичної
еластичної ємності в неї спочатку подають надли-
шковий тиск невеликої величини, достатній для
попереднього розширення ємності і утворення з
внутрішньою поверхнею прес-форми зазору для
вільного переміщення в ньому псевдорозріджених
гранул.

4. Спосіб за п.1, який **відрізняється** тим, що гер-
метичну еластичну ємність виконують по формі
внутрішньої порожнини прес-форми зменшених
розмірів для можливості створення між ними зазо-
ру певної величини.

Винахід відноситься до ливарного виробницт-
ва і може бути використаний при виготовленні ли-
варних пінополістиролових моделей, що газифіку-
ються.

При створенні моделей намагаються виконати
їх з мінімальною витратою пінополістиролу. Цим
досягається: а) економія пінополістиролу; б) зме-
ншення виділення шкідливих речовин в процесі
газифікації моделі; в) покращання якості виливки,
оскільки менша кількість шкідливих домішок пере-
йде в метал в процесі її виготовлення. Очевидно,
ідеальною для задоволення перерахованих вище
вимог була б оболонкова форма із пінополісти-
ролу.

Відомий спосіб виготовлення оболонкових
форм для лиття по моделях, які виплавляються
[1]. Оболонкова форма виготовляється шляхом
нанесення на поверхню модельного блоку розчину
етилсилікату, занурюванням блоку в "киплячий"

шар облицьовочного матеріалу з наступним його
сушінням.

Недоліком цього способу являється виникнен-
ня мікро- та макротріщин в оболонковій формі при
застосуванні його по прямому призначенню, а та-
кож неможливість застосування цього способу при
виготовленні пінополістиролових моделей, що
газифікуються.

Відомий також, вибраний як прототип по біль-
шості суттєвих ознак, що збігаються, спосіб виго-
товлення оболонкових форм [2], який полягає в
нанесенні на модельний блок розчину етилсиліка-
ту і пилоподібного кварцу та наступному обсіпання
блоку кварцовим піском в устаткуванні "киплячого
шару".

Недоліком цього способу являється практично
неможливість регулювання товщини оболонкової
форми при виготовленні її з пінополістиролових
гранул.

(13) A

(11) 71323

(19) UA

Завданням, на рішення якого направлений винахід, являється виготовлення оболонкової моделі з полістиролових гранул необхідної товщини.

Поставлена мета досягається тим, що згідно запропонованого способу виготовлення ливарних моделей, що газифікуються, із пінополістиролових гранул, в порожнину прес-форми вводять герметичну ємність, в першу чергу - із еластичного матеріалу, з'єднану з джерелом підвищеного тиску, ззовні неї, в зазор між внутрішніми стінками прес-форми і ємністю, засипають в порожнину прес-форми певну порцію підпілених пінополістиролових гранул, забезпечують подачу повітря в зазор витання гранул, які приводять в псевдорозріджений стан, подають в ємність повітря або інший, наприклад інертний, газ підвищеного тиску, і після притиснення ємністю гранул пінополістиролу до стінок прес-форми піддають останню дії теплової енергії, а після закінчення остаточного спінювання та спікання гранул тиск знімають, прес-форму охолоджують і видаляють з неї модель. Подачу повітря в порожнину прес-форми для псевдорозрідження гранул подають з численних отворів (вент), розміщених в різних місцях внутрішньої поверхні прес-форми. Після введення в порожнину прес-форм герметичної еластичної ємності в неї спочатку подають надлишковий тиск невеликої величини, достатньої для попереднього розширення ємності і утворення з внутрішньою поверхнею прес-форми зазору для витання в ній псевдорозріджених гранул. Герметичну еластичну ємність виконують по формі внутрішньої порожнини прес-форми зменшених розмірів для можливості створення між ними зазору певної величини.

Спосіб реалізується наступним чином.

В прес-форму 1 (фіг.1) вводять герметичну ємність 2 (фіг.2) із еластичного матеріалу, напри-

клад поліетилену, з'єднують її з джерелом підвищеного тиску P_1 , достатнім для розпрямлення ємності, але недостатнім для її розтягування (фіг.3). В зазор між внутрішніми стінками прес-форми і ємності засипають певну порцію підпілених пінополістиролових гранул 3, подають в зазор через численні венти у внутрішній поверхні порожнини прес-форми повітря, яке приводить гранули в псевдорозріджений стан - "киплячий" шар (фіг.4). Після цього в герметичній ємності різко збільшується тиск до P_2 , достатній для надійного притиснення гранул до внутрішніх стінок прес-форми, застосовуючи в кінці етапу притиснення гранул до стінок подачу спінуючого повітря через венти (фіг.5). Прес-форму з притисненими гранулами поміщують в теплове поле (фіг.6). Після остаточного спінювання гранул і спікання моделі прес-форму виймають з теплового поля, охолоджують, рознімають і виймають готову пінополістиролову оболонкову модель 4 (фіг.7).

Виготовлення за допомогою запропонованого способу оболонкових пінополістиролових моделей вирішує досягнення поставленого завдання, а саме: економію пінополістиролу; зменшення виділення шкідливих речовин в процесі газифікації моделі; покращання якості виливки із-за зменшення кількості шкідливих домішок, які перейдуть у виливку під час заливки металу і випалювання моделі.

1. Шкленник Я.И., Озеров В.А. «Литьё по выплавляемым моделям», инженерная монография. - М.: Машиностроение, 1971, с.234-250.

2. Максимков В.Н., Романов А. Д., Тихомирова Л.А., Юбкова Л.П. Способ изготовления оболочковых форм. Авт. св. СССР №948530 от 04.01.1981г., МКИ В22С9/04. БИ №29, 07.08.1982г.

